

ORATIO FVNEBRIS.

COnuenimus, magnifice domine Rector, sacrae Roma. Caesareae Maiestatis Consiliarij, ceteriq; doctrina & prudentia ornatissimi Auditores, ad funus magnifici & clarissimi viri, Doctoris VVOLF GANGI LAZII, in quo & de animarum immortalitate, & de venturo iudicio cogitandum est. Is nudiustertius placida obdormitione potius, quam morte ex hac misera & ærumnosa vita decessit, eamq; feliciter cum illa beata & perpetua commutauit. Ex cuius obitu omnes pij & boni homines ingens accepere vulnus, ac publicus & communis Archigymnasij, & totius Reipublicae luctus est, quæ eximio artis Medicæ Doctore, præcipuo Vniuersitatis ornamento, orbata est. Obijt enim vir non solum in Medicina excellentissimus, optimè & pacis, & belli tempore de multis ægrotis sua scientia, fidelitate & beneuolentia meritis: sed etiam Caesareus Historicus, tum hîc, tum apud exteras nationes vbique clarissimus,

simus, quibus historijs conscribendis tantum perfecit, ut veteribus artificibus præstantissimis in hoc genere conferri facile possit, sicut postea audiemus. Occidit enim, heu occidit Superintendens & Gubernator Archigymnasij summus & præcipuus. Quæ itaque ingratitude, quæ impietas maior dici, aut excogitari possit, quam talis viri obitu non adfici? Quare quum de summo & doctissimo viro verba sint facienda, oratio requirebatur eloquentissimi arte elaborata, exquisita & absoluta, quæ laudibus ipsius amplissimis splendore suo par esse posset: Ego verò quum ab ista dicendi facultate longissimè absim, & meæ mihi conscius sim infantia, plurimosq; in hoc clarissimorum virorum catu, Oratoria instructos, mihi hac in re parum exercitato longè præcellere coràm videam, meritò ab omnibus reprehendendus essem, si mea sponte has dicendi partes suscepissem. Verum ne in laudatissimam nostri Archigymnasij consuetudinem peccarem, quæ tanti bonis viris est, ut non dubitent difficilia & ardua, eaq; omnino, quæ supra vires sunt, moliri, modò illam feruent: Deindè etiam, quum à magnifico domino Rectore Magistro GEORGIO SEDELMAIR, tum à spectabili domino facultatis Medicæ Decano ANDREA DADIO, eiusdem artis Doctore admonitus,

tus sim, vt hoc religiosum officium piè defuncto funebri oratione præstarem: Itaque pro virili paucis admodum, quantum per lachrymas potero, de vita optimi præceptoris dicam, vbi, vt res ipsa postulabit, etiam de doctrina ipsius aliqua erunt inferenda postmodum & de felici eius ex huius vitæ miserijs transitu in æternam Sanctorum sedē aliqua adiiciam breuissimis, quòd mihi eam sermonis copiam, & benè dicendi facultatem deesse intelligo, quam huius viri virtutes deposcunt. Dum ergo Senatui Vniuersitatis amplissimo obtemperare studeo, deindè etiam hac obedientia me acceptorum beneficiorum memoriam tueri testor, veniam mihi dari à vobis peto, si expectationi vestræ nō responderit oratio (temporis enim angustia expoliri à me non potuit) interim me quæso benignè & patienter audite.

Atq; vt initio, more solito, quædam de patria dicam. Natus est dominus VVOLF GANGVS LAZIVS anno Christi millesimo, quingentesimo, decimo quarto, pridie Calendarum Nouembris, post horam tertiam matutinam in hac celeberrima vrbe Vienna. Pater ipsius SIMON LAZIVS natus Stucardiæ in Sueuia, eiusdem Medicæ artis Doctor fuit, in eademq; hac Vniuersitate Vienneusi per annos vndecim Professore continuo

egit publicum, salubris Medicinæ doctrinam prælegens, vir nobilitate & doctrina præclarus. Is industria & ingenij præstantiam in filio suo VVolfango facile animaduertens, in hoc vnicè operam dabat, vt non tantùm hic, sed etiam reliqua domus tota piè & honestè viueret. Propterea quū facultates ipsi essent mediocres, ad bonarum artium ac Philosophiæ studia amplectenda hunc à teneris educauit & adsuefecit, vt iactis fundamentis verum Medicinæ studium alacrius & felicius sedulitate sua adsequeretur. Mater Otilia, matrona, quæ adhuc superstes viuit, honestissima, singulari sapientia & morum grauitate prædita vidua. Sed de his non opus est plura addere. Nam etsi maximè obscuris natus esset Maioribus, tamen virtute sua ita illis præluxit, vt si prius noti non fuissent, ab ipso initium memoriæ suæ accepissent (Libet enim verbis ipsius Ciceronis vti) ac multò
, , satius est, proprijs virtutibus florere, quàm Maiorum opinione & imaginibus tantùm niti: Et
, , posteris initium nobilitatis præbere, quàm aliunde acceptum, vita turpiter acta tenebras offundere. Et quia animus ipsius studiorum amore accensus erat, tantum in his profecit, vt anno ætatis suæ decimo sexto Magisterij gradum in patria Viennæ adsumeret, vbi etiam Collegam in Vniuersitate
per

per biennium egit fidelissimum. Postea cum illustri domino à Starnberck Barone, cui pro Praeceptore adiunctus erat, profectus Antuerpium, Coloniam, Louanum, ubi celebris est Academia, & alias inferioris Germaniae, nec non & Galliae quasdam vrbes hinc inde peragrando perlustrauit. Tandem Ingolstadtum se conferens, excellentes in Medicina Doctores ac Professores audiuit, ibidemq; in Medicina gradu Doctoratus insignitus est. Reuersus autem Viennam vocatus est Neapolim octo miliaribus ab hinc distantem, ubi postquam Medicinam per annum exercuisset, in Hungariam belli tempore turbulento ad curandos milites abiit, quos aegros feliciter sanauit. Inde consentaneum est, hunc virum non tantum pacis, sed & belli tempore inter ipsos milites Medicinam exercuisse. Postremo huic Archigymnasio diligenter operando, seduloq; in Medicina, tam Theorica, quam Practica docendo, ultra viginti annos summa laude praefuit, ut merito Primarij in hac arte Professoris nomen obtinuerit.

Edidit verò scripta aliquot utilissima & valde necessaria, inprimis typos chronographicos rerum Austriacarum, quos sacratissimo Romanorum Imperatori Ferdinando, sanctae memoriae, dedicauit, cui propter eximiam prudentiam, artem,

tem, fidem & virtutem charus fuit, atque idcirco eius Cæsaris & Medicus, & Consiliarius, & Historicus dictus.

Edidit præterea Reip. Romanæ Commentarios, qui sanè liber non inter postremos, sed omnium præcipuos haberi debet. Habuit Autores vetustissimos, quos ex vetustioribus cœnobijs vtriusq; Carinthiæ, Styriæ, Cilij, Sueviæ, Helvetiæ, Brisgaudiæ, Alsatia, Suntgaviæ, & Nigræ sylvæ, inter tineas non sine situ & literarum iactura hætenus delitescentes, collegit manuscriptos, quos haud dubiè in Reip. literariæ vsum typis excudendos amicis, nisi mortem cum vita tam subito commutasset, libenter communicasset.

Descripsit item Viennam, numismatum quoque commentarios, variarum item gentium migrationes, & alia multa posteritati consecranda, quæ hîc singula recensere, nimis longum foret. Scripta itaq; indicant ingenium quale fuerit, qui labores, quod de multis benemerendi studium. Quem ipsius cursum vtinam non sæpè variij morbi interrupissent, quibus ferè perpetuò obrutus fuit, plura procul dubiò præstitisset.

De scriptis, & doctrina, & vitæ ipsius cursu, quantum in hac animi mei perturbatione, & temporis breuitate fieri potuit, dictum iam à me est.

Con-

Consequens nunc est, vt ad morbos & obitum huius viri me conferam.

Notum autem esse omnibus existimo, quòd per aliquot annos senex noster grauissimis & diuturnis morbis sæpè conflictatus fuerit. Nunc enim colicos dolores sensit vehementissimos, nunc calculi cruciatus perpeffus est, hinc paralyfis superueniens adeò eius vires debilitauit, vt per multas septimanas, nec pedes, nec manus suo officio satisfacere valerent. Hinc decima septima die mensis Iunij conuocatis ad se singulis cognatis & amicis, quos ob humanæ vitæ fragilitatem, & corruptam ac deprauatam naturam nostram, se offendisse certò sibi conscius erat, ex intimis animi suspirijs ac tristibus gemitibus, propter singularem misericordiam DEI, veniam sibi dari & ignosci ab ijsdem deprecatus est. Sequenti die manè intra horam quartam & quintam ex somno expergiscens, clara voce in lecto se erigens cecinit bonam partem Psalmi Dauidici: De profundis *Psal. 129.* clamaui ad te DOMINE, &c. Paulò pòst iterùm,, capite reclinato aliquantisper quieuit. Circa vesperam amicos & domesticos suos, qui lecto adstabant, vt curam ipsius diligentem haberent, rogabat seriò, quibus confitebatur palàm, se quidem dolorem amplius nullum sentire, sed metuere, ne

morborum vehementia hac nocte obrutus more-
retur: Rogandoq; instabat, ne pijs precationibus,
ac dulcissimis verbi diuini consolationibus ip-
sum adhortari cessarent, quod etiam astantes pol-
liciti sunt, & præstitere fideliter. Inprimis verò
nobilis ac magnificus vir IOHANNES IORDA-
NVS innumeris virtutibus præclarus, quando cum
suo intimè necessario D. D. LAZIO amanter col-
loqueretur, fecit etiam sacræ scripturæ mentio-
nem, inquiens: Placétne audire aliquid ex sacris,
quò passionis, mortis, ac liberationis nostræ per
CHRISTVM gratis donatæ suauiter recorderis?
Respondit ille placidissimis verbis: Hoc est ani-
mi mei desiderium ineffabile, hoc vnicum iam
iam morituro mihi solatium vltimum. Interea
accerfitur Sacerdos quidam afferens sacram *quædam*
quædam, quam post peractam prius confessionem de-
centem, secundum IESV CHRISTI Saluatoris
nostri vnici institutionem veram accepit. Post-
modum submissa ac debili voce cum astantibus
per totam ferè noctem vsque ad agonem de pijs
rebus colloquens, circa horam octauam matuti-
nam, diei Mercurij, quæ erat vigesima lunij, pla-
cidè in Christo obdormiuit. Nam vires corporis
vitales adeò prostratæ erant, vt destillantes in pe-
ctus ex catarrho humores eijcere amplius non
valeret,

valeret, vnde paulatim impedita spiratione ceu
 somnum profundiorē inchoaturus, integris vſ-
 que ad extremum vitæ articulum ſenſibus, &
 mente rectiſſimè ſibi conſtante, in vera FILII
 DEI agnitione è viuis ſublatus eſt, poſtquam
 vixiſſet annos quinquaginta, meſes ſeptem, dies
 decem & nouem. Proindè quum fruatur nunc
 dulciſſimo colloquio DEI, Angelorum ac coele-
 ſti læticia, quam alacri animo expetiuit, iuxta di-
 ctum: Beati mortui, qui in DOMINO moriun-
 tur: non opus eſt nobis ſapientiſſimi Syracidæ
 pia commonefactione, vt huius ſummi Vniuer-
 ſitatis Vienneniſis ornamenti mortem deſleamus,
 ne ἀσέβειας, vel ἀναίδειας Stoicæ ab alijs accuſe-
 mur. Non eſt nobis opus præficarum lugubribus
 concentibus & threnis, omni arte animos ad mœ-
 ſticiam commouere conantium: Ipſa nos animis
 & intimis ſenſibus infixæ huius benefici, fidelis
 & ſalutaris Doctōris memoria concitat ad infeli-
 citatis noſtræ conſiderationem, ſiquidem Caſa-
 rea Maieſtas patris ſui inuictiſſimi FERDINANDI
 Caſ. piè deſuncti Historicum eximium, & Con-
 ſiliarium fideliffimum: Profefſores Collegam &
 amicum dulciſſimum: Artis Medicæ ſtudioſi ſa-
 lutaris huius artis Doctōrem Practicum: Tota
 denique Vniuerſitas Inſpectorem ſupremum &

Apocal. 141

quasi caput suum amiserunt. Ille ipse doctissimorum & clarissimorum virorum interitus, est signum impendentium calamitatum, quemadmodum *Esaias* 57. colligitur, ne videant ventura mala: discedere in pace, ut quiescant in cubili suo. Sicut exempla omnium ætatum & gentium testantur, præstantium virorum, per quos insigne aliquid vel in Ecclesia, vel in Repub. gestum, aut effectum est, migrationem ex hac vita, publicas calamitates breui sequutas esse, quum præsertim populi ingratitude accessit, spernentis illa dona, & extenuantis beneficia, quæ *Deus* per illos vel Ecclesiæ, vel Reip. benefactores largitus est. Sed quid dico, pœnas sequutas esse, quandoquidem quotidie Turcica tyrannis in Christianos miserabiliter sæuitiam suam exercet, insidiasq; nobis struit, quibuscunque potest modis? Quem latet, nuper præteriti pestilentis morbi lues, quæ in Austria per aliquot annos vehementer grassata est, & hinc ad vicina loca progressa, etiam alias regiones plurimas inuasit, ut ita mirum in modum hinc inde defæuens, innumera hominum millia consumpserit? Metuendum profectò, ne grauioribus calamitatibus *Deus* nos puniat, si hæc, & similia tam crudelia mala nos ad vitæ emendationem pror-

prorsus non commouent. Hic metus mutationum & ærumnarum publicarum, quas huius clarissimi viri mors, & aliorum celeberrimorum ac benemeritorum virorum, quos breui temporis interuallo & Vniuersitas, & Regio hæc amisit, portendere videtur, dolorem nostrum augere debet, quem tanti præsidij & ornamenti huius Vniuersitatis amissio inflixit. Amisimus enim nuperimè magnificum virum dominum GEORGIVM SIGISMVNDVM SELDIYM I. V. Doctorem insignem, CAES. MAI. ab arcanis Consilijs intimū. Quid, quod non vnus Medicinæ Doctor, sed eiusdem facultatis tres, & hoc, & priori anno obierint: nimirum VVOLFGANGVS LAZIVS, cuius funus coràm cernimus, MATTHIAS CORNAX, & ANDREAS PLANCVS: Quemadmodum superioribus annis FRANCISCVS EMERICVS vir clarissimus, Doctoris LAZII antecessor, similiter ELIAS ANHARDT, & LVDOVICVS KVNIG, vt ità breui tempore sex Medicinæ Doctores in hac saltem vrbe defuncti sint? Sed quia hi omnes pio & placido exitu ac chara liberatione ex hac laboriosa vita, quæ nihil nisi miseriarum vallis est, discesserunt, gratulari ipsis potius, quàm dolere debemus, & rogare singuli DEVM æternum patrem Domini nostri IESV CHRISTI, vt hanc Vni-

uerſitatem celeberrimam & antiquiſſimam, quæ
per multos annos, trecentos videlicet, viginti o-
cto, ſedula fuit nutricula & doctrix plurimorum
iam vtiliter Rebus pub. ſcholis, & Eccleſijs ſeruien-
tium, diutius clementer cuſtodiat, regat, & con-
ſeruet. Quam ad rem vt idonei Gubernatores &
Doctores in loca defunctorum ſubſtituantur,
haud dubiè curæ erit ſacraſſimo Romanorum
Imperatorî MAXIMILIANO, domino, domino
noſtro clementiſſimo, cuius MAIEſTAS ſæpè
iam euidentibus testimonijs declarauit, quòd
ſummo ſtudio hoc Archygymnafium, in quo ar-
tium bonarum, philoſophiæ, ſingularumq; Fa-
cultatum profeſſores multi ſuſtentantur, ſua mu-
nificentia fouere & conſeruare velit. Poſtremò à
domino noſtro IEſu CHRISTO, redemptore
totius mundi vnico, petamus, vt nos quoque ſi-
mili tranquillitate conſcientiæ, ſimili conſtantia
fidei, & confeſſionis veræ, ex hoc carcere ad æter-
nam ſuam conſuetudinem traducat. DIXI.

EPI.